

De Jager

De **voorzitter**: Een brief is meestal schriftelijk.

Staatssecretaris **De Jager**: Het zou dus niet goed zijn voor de arbeidsparticipatie als we dit zouden doen, want de beste manier om te verzilveren is om meer te gaan werken.

Verder hanteren de indieners van de motie kennelijk de onjuiste aanname dat het ouderschapsverlof van 26 weken altijd in één kalenderjaar moet worden opgenomen. Dat blijkt niet uit de praktijk. Wij baseren ons op het opnamedrag zoals vermeld in de Emancipatiemonitor en komen vanuit die optiek op slechts een niet-verzilvering van 2%. Wij vinden dat geen probleem. Overigens is de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid beleidsverantwoordelijk voor ouderschapsverlof. De arbeidsparticipatie staat natuurlijk ook bij hem hoog in het vaandel. Al met al wil ik deze motie ontraden, gelet op de gehanteerde principes, op de mogelijkheden van de Belastingdienst en het belangrijke kabinetsuitgangspunt van arbeidsparticipatie.

De motie-Omtzigt/Weekers op stuk nr. 88 gaat over historische vliegtuigen. Wij hebben gisteren gesproken over vergroening en de Kamer heeft mij daarbij in ronkende zinnen uitgelegd wat zij van mij verwacht bij het Belastingplan. Ik moet zeggen dat de historische vliegtuigen mij ook aan het hart gaan. Ik vind historische vliegtuigen ontzettend belangrijk en ik vind het prachtig dat dit onderdeel van ons culturele erfgoed er is. Ik vind het zelfs denkbaar dat er van overheidswege een zekere stimulering plaatsvindt. De motie roept de regering echter op tot iets wat een beetje vreemd is, namelijk het bieden van een accijnsfaciliteit voor een heel kleine groep. Het is juist staand kabinetsbeleid, dat in de Kamer is geaccordeerd, dat we met nieuwe belastinguitgaven zeer terughoudend omgaan, door ze door een toetsingskader heen te halen. Met behulp van dat toetsingskader wordt afgewogen of een financiële interventie door de overheid noodzakelijk wordt geacht, en zo ja, welke interventie het best wordt geacht. Als ik het toetsingskader toepas, lijkt een subsidieregeling veel meer aangewezen dan een fiscale faciliteit. De laatste jaren zijn juist belastinguitgaven geschrapt waarbij slechts een klein bedrag was gemoeid of die door slechts een klein aantal belanghebbenden werden gebruikt. Het gaat in dit geval om een kleine groep. Verder is het de vraag of het wel stimulerend is dat je een veel lagere of helemaal geen accijns zou betalen. Je zou de zaak ook kunnen benaderen vanuit de cultureelerfgoedgedachte. De sector historische vliegtuigen heeft al contact met het ministerie van OCW. Wellicht is het interessanter om op die manier een faciliteit te creëren.

Overigens is de motie niet voorzien van een dekking. Dit is altijd een reden voor het kabinet om de motie te ontraden. Ik ontraad de motie dus formeel vanwege de dekking, maar ik ontraad haar vooral vanwege het gekozen middel. Het gekozen doel vind ik prachtig. Tegen de indieners zou ik dan ook graag zeggen: ga zo door en blijf het kabinet aansporen om dit aspect van het cultureel erfgoed veilig te stellen, maar zoek een andere faciliteit dan een belastingfaciliteit. Anders creëren wij weer een regel voor een heel kleine groep binnen onze toch al iets te ingewikkelde fiscale regels, terwijl wij er juist zo hard aan werken om ze te verminderen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Bij de eindstemming van vanavond zullen wij ook over deze moties stemmen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van enkele belastingwetten (reparatie in verband met arresten van de Hoge Raad inzake pensioen- en lijfrente-aanspraken) (31990).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Bashir** (SP): Voorzitter. Na een arrest van de Hoge Raad over belastingheffing op pensioenen van emigranten heeft het kabinet het voorliggende wetsvoorstel ingediend om een miljardengat in de belastingopbrengsten gedeeltelijk te voorkomen.

De SP-fractie heeft bezwaar tegen de overhaaste manier waarop dit wetsvoorstel moet worden behandeld. Het is vervolgens interessant dat de staatssecretaris dit vertaalt als een bezwaar tegen voortvarendheid. Tegen voortvarendheid zouden wij geen bezwaar hebben gehad, maar daar was nu juist geen sprake van. Van voortvarendheid zou sprake zijn geweest als er al in een eerdere fase rekening was gehouden met de mogelijke uitspraak van de Hoge Raad. Vooral als er al anderhalf jaar een advies van de advocaat-generaal op de plank ligt, waarover wij hier al eerder vragen hebben gesteld. Regeren is immers vooruitzien. Het is ons ook nog steeds niet duidelijk waarom dit wetsvoorstel nog voor de zomer zou moeten worden behandeld, terwijl de wet toch met terugwerkende kracht per 29 juni 2009 ingaat.

Zoals ik eerder zei, wordt met dit wetsvoorstel het miljardengat slechts gedeeltelijk gedicht. Er kan immers alleen maar belasting worden geheven over ingelegde premies en niet over vermogensgroei. Iedereen weet dat vermogensgroei een zeer aanzienlijk deel uitmaakt van de opgebouwde pensioenen. Wij vroegen de staatssecretaris naar de gemiddelde vermogensaanwinst van de pensioenen waarop de wetswijziging zich richt en hoeveel gemiddeld is ingelegd. Wij kregen het antwoord dat de vermogensgroei van diverse factoren afhankelijk is. Gesteld dat wij vragen naar het gemiddelde inkomen in Nederland, gaat de staatssecretaris dan ook zeggen dat het inkomen van diverse factoren afhankelijk is?

De staatssecretaris ontwijkt hier gewoon onze vraag, zoals hij dat doet bij bijna alle vragen waarin sprake is van getallen en cijfers. Mijn fractie heeft gericht naar rekenvoorbeelden gevraagd om te beoordelen of er nog voordelige trucjes toe te passen zijn. Het zal wel met de tijdsdruk te maken hebben gehad, maar de rekenvoorbeelden worden ook niet gegeven. Wij zijn er dan ook niet van overtuigd dat het nu direct zal zijn afgelopen met belastingontwijkende pensioenemigranten. Daarnaast is er nog de categorie mensen die echt emigreert. Volgens mijn fractie gaan wij daar ook geld mislopen, want misschien blijven ze wel tien jaar weg, waarna ze worden vrijgesteld van belastingbetaling. Anders lopen we een hoop geld mis als de Nederlandse Staat geen belasting meer mag heffen over de waardeopbouw van de pensioenen. Als het kabinet niet ingrijpt in dit enorme lek naar het buitenland, creëert het zijn eigen vergrijzingsprobleem. In plaats van mensen tot hun 67ste door te laten werken, zou het kabinet er beter

Bashir

aan doen niet toe te laten dat dubbele belastingvrijstellingen leiden tot weglek naar het buitenland. Misschien moet worden nagedacht over een regeling die wel het gehele gat dicht. De moed moet worden opgebracht om net als Denemarken opnieuw de onderhandelingen aan te gaan over de belastingverdragen. Waarom is niet samengewerkt met een land als Denemarken om een front te vormen tegen een land als Frankrijk, zodat dat land onder druk kan worden gezet om ons belastinggeld niet meer ten onrechte te claimen? Is de staatssecretaris bereid zich hiervoor in te zetten en de Kamer hierover te informeren?

De heer **Tang** (PvdA): De voortvarendheid van het kabinet is ingegeven door de mogelijkheid dat mensen hun pensioen belastingvrij naar het buitenland kunnen brengen. Ik neem aan dat de SP dit ook niet graag wil. Waarom steunt u die voortvarendheid niet? U kunt er toch ook geen voorstander van zijn dat mensen in de Spaanse zon zomaar de belastingen ontwijken?

De heer **Bashir** (SP): Bij elk wetsvoorstel kijken wij of dat een verbetering is ten opzichte van de huidige situatie. Als wij niet ingrijpen, zouden grote hoeveelheden geld naar het buitenland gaan zonder dat daarover conserverende aanslagen worden opgelegd. Mijn fractie kan niet beoordelen of dit wetsvoorstel het gat wel dicht. Er zijn voorbeelden gegeven, waaruit blijkt dat vermogensgroei niet kan worden belast, en ingelegde premies wel. Wij weten allemaal dat vermogensgroei een aanzienlijk deel uitmaakt van de pensioenopbouw.

De heer **Tang** (PvdA): Dat hoeft u mij niet uit te leggen, want die zorg deel ik. Maar soms is iets beter dan niets. U wilt ze toch niet zomaar laten wegkomen? Gaat de SP nu voor of tegen dit wetsvoorstel stemmen?

De heer **Bashir** (SP): Dit wetsvoorstel zal ervoor zorgen dat een conserverende aanslag kan worden opgelegd over ingelegde premies. Dat is een vooruitgang ten opzichte van de huidige situatie, zodat wij voor zullen stemmen. Liever zien wij de stemming over het wetsvoorstel uitgesteld tot na het zomerreces, zodat wij nog alternatieven kunnen nalopen. Dit wetsvoorstel is maandag ingediend, en het werkt ook met terugwerkende kracht tot maandag, zodat wij hierover gerust na het zomerreces kunnen stemmen.

□

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Voorzitter. Ik vind het een wat rare opmerking van de heer Bashir om dit over het zomerreces te tillen. Dan geef je mensen de hele zomer de kans om van dit gat in de wet gebruik te maken. Dat zou een gemiste kans zijn.

De staatssecretaris wil deze wetgeving met spoed repareren. Als dat niet gebeurt, zou de Staat wel eens een flinke som geld kunnen mislopen. Hij spreekt slechts over een zeer forse budgettaire derving, maar hij geeft niet aan over welk bedrag het gaat. Misschien is dat niet aan te geven, maar toch krijgen wij graag een indicatie. De enige echte wijziging is dat wij nu een conserverende aanslag opleggen op basis van genoten fiscaal voordeel. Met deze reparatie is het nog steeds gunstig om tijdelijk te emigreren naar een verdragsland, daar de afkoop lager wordt belast dan in Nederland. Met andere

woorden: er is nog steeds sprake van een budgettaire derving. Gaat de staatssecretaris dat gat nog repareren zodat in alle gevallen de aanslag gelijk is?

Het blijkt nog steeds mogelijk om tien jaar lang tegen een lager IB-tarief de periodieke pensioenuitkering te genieten in het buitenland en daarna het resterende pensioen in één keer af te kopen. Waarom is deze termijn van tien jaar niet verruimd? Hoe denkt de staatssecretaris de afkoop te controleren indien pensioenaanspraken worden overgeheveld naar buitenlandse pensioenfondsen? Ik lees dat het fiscaal mogelijk is om die geruisloos over te hevelen naar een andere lidstaat. Wat als de belanghebbende een paar keer verhuist? Wat gebeurt er als iemand naar een andere lidstaat verhuist, vanuit die lidstaat verhuist naar een belastingparadijs en zijn pensioen in één keer afkoopt? Komt dan de Spaanse fiscus om af te rekenen? Of geldt dan nog steeds de conserverende aanslag van Nederland? De grote vraag is: hoe is het in andere lidstaten geregeld? Ook daar lees ik niets over. Zijn er sluiproutes mogelijk?

Zijn alle opties overwogen, zoals de mogelijkheid de afkoop van pensioenen bij emigratie verder te beperken of mogelijk te verbieden? Op hoeveel mensen en op welke landen heeft deze reparatiewet betrekking? Hoeveel daadkracht heeft de Belastingdienst bij het innen van de conserverende aanslag in het buitenland? Hoe vindt de handhaving plaats? Waarom denkt het kabinet dat deze regeling nu niet in strijd is met de goede trouw die tussen de verdragspartners geldt?

De heer **Bashir** (SP): Volgens mij is de heer Van Dijck vergeten dat de wet terugwerkende kracht heeft. Als wij het wetsvoorstel na het zomerreces in stemming zouden brengen, hebben wij dus een wet met terugwerkende kracht. Dan laten wij die mensen dus niet twee maanden langer lopen. Zij weten waar zij aan toe zijn. De staatssecretaris heeft dat ook aangegeven naar aanleiding van adviezen van de Raad van State.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Het zou kunnen. Echter, als mensen nu afkopen en al dat geld volgens de huidige regeling gestort krijgen op een of andere rekening in Bermuda en ze het vervolgens tien keer doorstorten naar andere rekeningen, vraag ik mij af of de Belastingdienst überhaupt achter het geld aan kan hollen en het kan traceren. "Met terugwerkende kracht" wordt zo makkelijk gezegd. Het is niet voor niets dat deze staatssecretaris met spoed heeft ingegrepen en niet heeft gewacht tot dit gepubliceerd wordt. Er moeten geen maanden tussen de datum van indiening en de datum van inwerkingtreding zitten, want dan ben je alsnog veel geld kwijt. Terugwerkende kracht is natuurlijk een abstract begrip.

□

De heer **Omtzigt** (CDA): Voorzitter. Nederland heeft een uniek pensioenstelsel. Het heeft goed gespaard voor de toekomstige vergrijzing. Als een van de weinige landen in Europa en de wereld heeft het een omkeerregeling: wij zorgen ervoor dat bij inleg de premies niet belast worden en bij uitkering de pensioenen wel belast worden. In de Europese Unie is verscheidene keren getracht dit te harmoniseren: of alle landen de omkeerregeling of allemaal niet. Als CDA staan wij voor die omkeerregeling. Die zorgt ervoor dat op het hoogtepunt van de vergrijzing de Nederlandse Belastingdienst belasting kan

Omtzigt

heffen bij vier miljoen gepensioneerden. Zonder die omkeerregeling zouden onze vergrijzingsproblemen vele malen groter zijn. Om die omkeerregeling te bestendigen, moeten wij ervoor zorgen dat het niet zo kan zijn dat men in het ene land zijn pensioen opbouwt en geen belasting betaalt over de premies, en in het andere land die premies tot uitkering laat komen en geen belasting betaalt over de pensioenen. Dit wetsvoorstel voorziet erin om die leemte te dichten. Het zorgt ervoor dat het niet mogelijk is om het pensioen snel, al dan niet via tijdelijke emigratie, over te dragen naar een ander land om het daar tot uitkering te laten komen.

De regering heeft na de arresten van 19 juni met grote spoed deze wetsvoorstellen ingediend. Dit kan op instemming rekenen van de CDA-fractie vanwege het grote budgettaire belang dat hierbij speelt voor de Nederlandse Staat. Immers: als er een gat komt in de wetgeving, zou dat betekenen dat elke dga zijn hele lijfrente kan afkopen door tijdelijk in een land als Spanje, Frankrijk, de Filippijnen of Korea te gaan wonen.

De CDA-fractie heeft een aantal vragen. De belangrijkste daarvan is of de gekozen oplossing de juiste oplossing is en of deze oplossing het in de ogen van de regering zal houden als hier een rechtszaak over gevoerd wordt. Door een handige schuif tussen de artikelen 15 en 18 van het Belastingverdrag lijkt het nu immers of Nederland zich alsnog dit heffingsrecht kan toe-eigenen. Nederland kan zich dit echter alleen toe-eigenen als het voor de belastingplichtige duidelijk was dat die aftrek voorwaardelijk was. Kan de staatssecretaris aangeven hoe de belastingplichtige in het tijdvak 2001-2009 kon weten dat er een voorwaardelijkheid zat in de aftrek? Door de nieuwe regeling wordt die aftrek immers onvoorwaardelijk gemaakt.

De koninklijke weg ware geweest om de belastingverdragen aan te passen. Gelukkig is dat met een aantal belastingverdragen gebeurd – ik denk aan de met België en Portugal afgesloten verdragen – maar het zou mooi geweest zijn als er aanvullende protocollen afgesloten waren die ervoor gezorgd hadden dat Nederland zich dit recht kon toe-eigenen. Nederland zou in onze ogen alsnog moeten trachten om dit te doen.

Wij hebben bij dit wetsvoorstel drie vragen aan de regering.

Is de regering bereid om in de komende jaren de relevante belastingverdragen met landen waarnaar men makkelijk tijdelijk zou kunnen emigreren te heronderhandelen, te voorzien van een protocol, ervoor te zorgen dat deze heffing mogelijk wordt en wij niet meer in strijd handelen met het Verdrag van Wenen, specifiek de artikelen 26, 27, 31, 32 en 33 van dit verdrag?

Mijn tweede vraag heeft te maken met de oprenting. Als men lang geleden een lijfrente heeft aangeschaft, wordt men volgens dit wetsvoorstel belast over de inleg van de lijfrente. Als men dus in 1980 voor 1000 gulden een lijfrente heeft afgesloten – en waarschijnlijk heeft afgetrokken tegen een tarief van ongeveer 72% – die nu € 10.000 waard is, wordt er over € 454, zijnde de inleg, belasting geheven, misschien tegen ongeveer 40%, dus net geen € 200, terwijl de lijfrente in het economisch verkeer € 10.000 waard is. Er is dan sprake van een effectieve heffing van 2%, hetgeen niet afschrikwekkend genoeg kan zijn om mensen te beletten voor deze oplossing te kiezen. Iemand doet dus een verboden handeling – laten wij wel zijn: wij hebben het hier over verboden handelingen – maar heeft vervolgens een

heffing van slechts 2% aan zijn broek. Het laatste kan best overkomelijk zijn. Sterker nog, dat is absoluut geen beletsel om tijdelijk te gaan emigreren. Is de regering bereid om na het aannemen van dit wetsvoorstel voor 1 september aan de Kamer te rapporteren of er een mogelijkheid is om ook met het rente-effect rekening te houden, zodat de heffing in ieder geval enige mate van afschrikking heeft?

Het Nederlandse pensioenstelsel gaat de CDA-fractie aan het hart. Wij hebben al een redelijk uitvoerig debat gehad met de regering over de overdraagbaarheidsrichtlijn. Wat zijn wij blij dat wij die overdraagbaarheidsrichtlijn geblokkeerd hebben. Immers, als het in Europa via een richtlijn nu voor iedereen een recht was om zijn pensioen over te dragen, was dit gat vele mate groter en had elke werknemer in Europa zijn pensioen kunnen overdragen, dus had elke werknemer in Nederland kunnen besluiten met zijn pensioen naar het buitenland te gaan. Dan was de staatssecretaris de hele heffing kwijt geweest. Toen wij dit in 2006 zeiden tegen minister De Geus, werden wij heel raar aangekeken. Ons werd gevraagd of wij tegen Europa waren. Nee, wij zijn niet tegen Europa, maar wij zijn voor ons unieke pensioenstelsel.

Is de regering, nu zich dit voordoet, bereid om met een masterplan te komen en te bezien hoe het Nederlandse pensioenstelsel, met name de omkeerregeling en de verplichtstelling, Europaproof en verdragsproof gemaakt kan worden? Wij willen voorkomen dat wij nogmaals geconfronteerd worden met dit soort uitspraken, die in theorie en in de praktijk tot een verschrikkelijke uitholling van ons goede Nederlandse pensioenstelsel kunnen leiden. Het laatste willen wij ten koste van alles voorkomen. Graag ontvangen wij op dit punt een toezegging.

De heer **Tony van Dijk** (PVV): Volgens de huidige Pensioenwet kan dat overdragen nu toch ook al? Bedoelt u dat ik als Nederlandse in Nederland wonende EU-burger mijn pensioen bijvoorbeeld naar Duitsland kan overmaken of bedoelt dat u het geblokkeerd hebt dat ik het meeneem als ik in Duitsland ga wonen?

De heer **Omtzigt** (CDA): In de Pensioenwet is vastgelegd dat een deelnemer aan een Nederlandse pensioenregeling onder strikte voorwaarden het recht heeft om dat pensioen over te dragen, bijvoorbeeld naar Duitsland of Italië. Een van de voorwaarden is dat het naar een ander solide pensioenstelsel moet gaan. Maak je pensioen alsjeblieft niet over naar een Italiaans of een Frans pensioensysteem zou ik zeggen. Nederland verbindt daar dus voorwaarden aan. Als het door een Europese richtlijn zou zijn opgelegd, zou iedereen het recht hebben om het over te dragen en kan Nederland daar geen enkele voorwaarde meer aan verbinden, ook niet aan de hoeveelheid geld die overgedragen wordt. Een technisch probleem: in Letland is de levensverwachting 66 jaar, in Nederland 80 jaar, dus moet je voor een jaar pensioen overdragen of voor 15? Dat maakt nogal verschil uit voor de sommen die je moet overdragen. Daar kwam men in Europa dus ook niet uit. Maar als er een Europese richtlijn zou zijn, zou iedereen nu dus à la minute kunnen overdragen, maar zolang het alleen in Nederlandse wetgeving staat, kunnen wij als er een lek ontstaat via dit soort noodwetgeving altijd nog repareren.

□

De heer **Tang** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Ik doe het zonder franje omdat wij vandaag al zo weinig tijd hebben. Het kan ook vrij kort, want het gaat om een reparatiewet met een doel waarmee de PvdA-fractie het volstrekt eens is. Als belastingaftrek is genoten, moet er later altijd belastingheffing volgen, of het nu in het eigen land is of in het buitenland. De omkeerregel kan niet voor de helft worden toegepast.

Naar mijn mening is goed tegemoetgekomen aan het advies van de Raad van State om de terugwerkende kracht toe te passen tot afgelopen maandag, maar om hoeveel geld gaat het precies? Er wordt gesproken over een zeer forse budgettaire derving, maar hoeveel mensen wikkelen hun pensioen eigenlijk wel netjes af door hun pensioen gewoon in het buitenland te laten uitkeren en er daar belasting over te betalen? Hoe vaak komt dat nu in de praktijk voor en hoeveel mensen gaan er gebruik van maken?

Net is al gezegd dat de belastinggrondslag wel is veranderd. Was het eerst vermogen op basis waarvan pensioenen worden uitgekeerd, nu zijn het de premies. Wat is het verschil in budgettaire opbrengst?

Een en ander betekent inderdaad dat er nogal wat moet gebeuren. Volgens mij is het de bedoeling dat het rendement op het vermogen ook belast gaat worden. Dat zal toch veranderingen in de belastingverdragen vereisen? Gaat de staatssecretaris als de wiedeweerga dan ook de desbetreffende belastingverdragen aanpassen? Kan hij al iets zeggen over de bereidheid tot medewerking van andere landen? Zijn er landen die daar waarschijnlijk toch niet zo heel veel zin in zullen hebben? Ik hoor het graag.

Een meer fundamentele vraag over het OESO-modelverdrag. Is dat verdrag niet ex ante en daarom ook niet ex post in het voordeel van landen waar vaak de zon schijnt? Het belangrijkste is wat deze staatssecretaris nog gaat doen.

Het is misschien wel achteraf, maar ik ben toch wel benieuwd naar het antwoord. Waarom is de wet niet eerder gewijzigd? Aertjan Grotenhuis schrijft in de NRC dat de voorbode van de rechtspraak die uiteindelijk leidde tot een verbod er al in 2003 was. Graag een reactie.

□

De heer **Weekers** (VVD): Voorzitter. De Nederlandse staat is geconfronteerd met een uitspraak van de Hoge Raad die tot gevolg heeft dat aan emigranten geen conserverende aanslagen meer opgelegd mogen worden over de in Nederland opgebouwde pensioenaanspraken, wegens strijd met belastingverdragen en de goede verdragstrouw. Dat leidt ertoe dat mensen wel gedurende jaren pensioenpremies hebben kunnen aftrekken van de belastingen en daarop eigenlijk een fiscale subsidie hebben ontvangen. Vervolgens zou dat niet meer "afgerekend" hoeven te worden. Dat is natuurlijk niet rechtvaardig. Om die reden is in het verleden het systeem van de conserverende aanslag in de wet gekomen.

Mijn fractie vindt dat dit gat in elk geval gedicht moet worden, uit financiële en rechtvaardigheids-overwegingen. Wat dat betreft, krijgt de staatssecretaris van mijn fractie steun voor dit wetsvoorstel. Dit is zeker

ook het geval, omdat aan het bezwaar van de Raad van State inzake de terugwerkende kracht, tegemoet is gekomen. Er zat immers een raar element in, in die zin dat de staatssecretaris meende om in een persbericht al zaken te kunnen afkondigen. Wij vinden dat het aanbieden van een wetsvoorstel aan de Kamer het moment is. Overigens is dat in dit geval geen bezwaar.

Ik ben het met voorgaande sprekers eens dat de koninklijke weg was en is om verdragen aan te passen. In aansluiting op de vraag van de heer Tang wil ik nog het volgende zeggen in dit verband. Al sinds 2003 waren er signalen dat de rechter wel eens deze kant uit zou kunnen gaan. Het is dan ook onbegrijpelijk dat er in de tussentijd niets aan gedaan. Misschien is dat wel gebeurd en heb ik dat gemist. Graag verneem ik hierop de reactie van de staatssecretaris. Hoe zit het dus met de signalen en wat is daarmee gedaan?

Ook ben ik benieuwd hoeveel geld het betreft. In de schriftelijke voorbereiding hebben wij daarover opheldering gevraagd, maar die niet gekregen. Ik vind toch dat de staatssecretaris het aan zijn stand verplicht is om daar in elk geval een indicatie van te geven.

Het gaat hierbij om een noodwet die in een noodgang door de Tweede Kamer wordt geloodst. Mijn verzoek is daarom, in het najaar, na het zomerreces, dat er een fundamentele, integrale herbezinning komt, waarin de punten uitvoerig aan de orde kunnen komen die door de collega's zijn ingebracht, zoals de vraag hoe het zit met het rentevoordeel dat wordt genoten en hoe het zit met de verdragsrechtelijke aspecten. Ik ben namelijk van mening dat die onderdelen aan de orde moeten komen.

In dit kader begrijp ik de houding van de SP totaal niet. Kennelijk wil die fractie het gat nu niet dichten. Misschien is daarmee een heel nieuwe achterban aangeboord. Uiteindelijk zal uit het stemgedrag blijken of de SP dit durft staande te houden. Ik herhaal in ieder geval dat de VVD-fractie dit uit nood geboren noodwetje steunt.

De heer **Bashir** (SP): Ik snap niet wat de heer Weekers niet heeft begrepen van mijn inbreng. Volgens mij heeft hij niet goed geluisterd naar wat ik heb gezegd.

De heer **Weekers** (VVD): Ik heb uitstekend geluisterd. De heer Bashir heeft gezegd dat wat zijn fractie betreft er over dit wetsvoorstel pas na de zomer gestemd wordt. Ik heb ook gehoord wat de heer Bashir heeft gezegd in reactie op de opmerkingen van de heer Van Dijck, en wel dat er tot afgelopen maandag sprake is van terugwerkende kracht en dat wij dan niets te vrezen hebben. Ik hoef verder alleen maar te verwijzen naar het antwoord van de heer Van Dijck: er zijn nog tal van landen waar geld gestald kan worden, als mensen kwaadwillend zijn. Wij hebben er evenwel geen enkele behoefte aan dat mensen die in de afgelopen jaren met steun van de belastingbetaler, pensioen hebben kunnen opbouwen, dat straks in een of ander oord belastingvrij kunnen stallen. Ik vind het onbegrijpelijk dat de SP die route wil openlaten.

De vergadering wordt van 10.55 uur tot 11.05 uur geschorst.

□

Staatssecretaris **De Jager**: Voorzitter. Ik dank de Kamer

De Jager

voor de bereidwilligheid en de bereidheid, zowel in de schriftelijke fase als hier in de plenaire zitting, om constructief mee te werken aan de spoedige behandeling van dit beoogde wetsvoorstel.

De aanleiding van dit wetsvoorstel is gelegen in een aantal arresten van de Hoge Raad inzake pensioen- en lijfrente-aanspraken, zoals hier al is gememoreerd. De Hoge Raad vindt dat de huidige fiscale wetgeving op dat punt in sommige gevallen te ver doorschiet. De fiscale wetgever heeft in het verleden in een aantal situaties net iets meer gewild dan mogelijk was.

Dit is meteen het antwoord op de vraag van de heer Omtzigt, die vroeg of wij oprenting nog kunnen meenemen. Wij hebben nu juist een reparatie voorgesteld die naar onze mening voldoet aan de uitgangspunten van de Hoge Raad, waardoor wij dit een houdbare lijn vinden. Oprenting zou weer te ver doorschieten en de Hoge Raad vond juist dat wij iets te veel wilden.

Veel van de problematiek vindt zijn oorzaak in de omkeerregeling, maar ook in ons pensioenstelsel. Om de omkeerregeling te kunnen handhaven, moet voorkomen worden dat een ten laste van de Nederlandse Staat opgebouwde pensioen- en lijfrente-aanspraak in het buitenland op een irreguliere wijze kan worden afgewikkeld. Wij willen een gat dichten dat door de arresten van de Hoge Raad is geslagen. Een nieuwe grondslag voor een conserverende aanslag moet nog steeds een dam opwerpen tegen afkoop.

De hoogte van de budgettaire werving is altijd lastig in te schatten. De huidige conserverende aanslagen leiden meestal niet tot belastingheffing. Zij vormen een dam tegen verboden en irreguliere afwikkelingen. Als wij niets zouden doen en dit gat laten bestaan, dan gaat het niet alleen meer om mensen die naar het buitenland emigreren. Als zij zich daar blijvend vestigen, maken wij uiteindelijk fiscaal geen aanspraak meer op pensioen-uitkeringen, want het woonstaatbeginsel is dan over het algemeen van toepassing. Dat is niet de groep waar dit wetsvoorstel op ziet. Het ziet op uitgelokt gedrag, waarbij mensen zich tijdelijk vestigen en tegen de Belastingdienst zeggen dat zij zijn geëmigreerd. Daarna komen zij weer terug en in de tussentijd hebben zij het pensioen of de lijfrente op een niet-reguliere wijze afgewikkeld.

Het is altijd moeilijk om dat soort budgettaire dervingen aan te geven. Het betreft niet de huidige groep, maar een potentiële groep die niet van plan is zich blijvend in het buitenland te vestigen en die naar alle waarschijnlijkheid minder of geen aanspraak kan maken op een pensioenuitkering. Deze groep denkt een voordeel te kunnen behalen door zich even in het buitenland te vestigen. Na terugkeer in Nederland is de fiscale claim afgeschud.

Ik wil hier best een schatting maken, maar iedere schatting is een gooi. Wij hebben al zo veel mogelijk cijfers in het wetsvoorstel genoemd. Ik wil wel een poging wagen. Het gaat over het algemeen om grote pensioenbedragen. De budgettaire werving voor de komende vele jaren bedraagt tientallen, wellicht zelfs honderden miljoenen euro's per jaar. Dit bedrag is denkbaar als wij niets zouden doen. Dus in potentie gaat het om heel veel geld.

De heer Omtzigt heeft gevraagd of alleen de premies aanpakken wel voldoende afschrikwekkend is. Het gaat niet zozeer om het aanpakken van de huidige groep die regulier naar het buitenland vertrekt en zich daar vestigt. Het gaat om degenen die alleen maar misbruik zouden

kunnen maken van een gecreëerde situatie. Wij denken inderdaad, ook gelet op de bestaande mogelijkheden, dat de voorgestelde aanpak voldoende afschrikwekkend is. Natuurlijk is het afschrikwekkende karakter minder dan de conserverende aanslag die wij kennen van de totale pensioenaanspraak, maar je kunt niet zo makkelijk afwikkelen of afkopen. Je kunt ook niet zo makkelijk emigreren naar het buitenland. Dus er moet wel een zeer reëel fiscaal voordeel tegenover staan om dat te doen. Het totale gebrek aan belastingheffing zou zo'n voordeel kunnen zijn, sterker, dat is zo'n voordeel. Daarom waren wij bang voor een grote budgettaire derving, maar het aanpakken van de premieaftrek middels deze nieuwe conserverende aanslag zal toch nog wel degelijk een stevige afschrikwekkende werking hebben.

Dan kom ik bij de spoedwerking van dit wetsvoorstel. De heer Bashir heeft gevraagd of het wetsvoorstel niet kon wachten tot na het reces.

De heer **Tony van Dijk** (PVV): Uit het rekenvoorbeeld dat u geeft, blijkt dat je enerzijds een conserverende aanslag krijgt van 6 ton en anderzijds van 3 ton. Dat verschil, met een 50%-tarief, is toch nog 1,5 ton in dat voorbeeld. Dat is toch nog de moeite waard om te emigreren en na een halfjaar weer terug te komen, als je daarmee 1,5 ton kunt besparen. Hoe kunt u nu zeggen dat het moeite kost en geen substantieel voordeel is? Dit is toch een heel reëel rekenvoorbeeld?

Staatssecretaris **De Jager**: Dat is inderdaad heel goed denkbaar en ik realiseer mij ook heel goed dat de afschrikwekkende werking van deze conserverende aanslag, die naar wij menen wel past binnen de randvoorwaarden die de Hoge Raad heeft geformuleerd, minder is dan die van de conserverende aanslag zoals wij die kenden. Dat geef ik volledig toe. Echter, de Kamer moet zich wel realiseren dat het niet heel makkelijk is om tot afkoop te komen. Er zijn beletselen in de pensioenwetgeving om tot afkoop te komen. Er zijn ook beletselen in het verdragsland. Hier is al gememoreerd dat wij met een aantal landen ook een ander type verdragen hebben. Er zijn natuurlijk ook fysieke beletselen, in de zin dat je wel echt geëmigreerd moet zijn. Dan is het verschil tussen premieaftrek enerzijds en de waarde in het economisch verkeer anderzijds wel groot, maar het verschil met helemaal niets is natuurlijk nog steeds zeer substantieel. Wij menen toch echt dat dit in ieder geval een aanzienlijke dam opwerpt om tot emigratie over te gaan, ook gelet op de overige kosten die samenhangen met afkoop en advies, eventuele belemmeringen in de pensioenwetgeving en in de fysieke sfeer, of je je wel kunt vestigen in het buitenland.

De heer **Tony van Dijk** (PVV): Ik ben het met u eens dat iets beter is dan niets, maar gaat u op termijn dit gat ook nog proberen te dichten? Of zegt u dat wij nu genoeg hebben gedaan en laat u het hier even bij? Wij zijn het er wel over eens dat het gat iets kleiner is geworden, maar dat er nog steeds een gat is.

Staatssecretaris **De Jager**: Ik was van plan om hierop straks bij de verdragen nog terug te komen. In de nationale wetgeving is hier weinig meer aan te doen, ook gelet op de uitspraak van de Hoge Raad. Wij menen hier de mogelijkheden van die uitspraak te hebben benut, maar meer ruimte hebben wij niet naar onze inschatting.

De Jager

Dan resteert nog het onderhandelen van de verdragen. Dat zullen wij natuurlijk ook zeker meenemen in verdragsonderhandelingen. Echter, dat is verrekte moeilijk. Niet zozeer omdat het woonstaatbeginsel is opgenomen in het OESO-model – dit is er niet voor niets is gekomen – maar omdat het bij de diverse landen stevig verankerd is. Het is een algemeen uitgangspunt dat je, als je je in een bepaald land hebt gevestigd, daar belasting betaalt. Wij vinden wel dat dan ook echt in dat land belasting betaald moet worden. Als een land zich op basis van het woonstaatbeginsel belastingheffing heeft toegeëigend binnen de verdragsmogelijkheden en deze niet benut, zou nog steeds sprake van een omissie kunnen zijn. Wij zullen hiervoor echter wel veel aandacht hebben in het verdragsbeleid – zie ook de meest recente verdragen en bepalingen – en proberen de bepalingen aan te scherpen. Heronderhandelen met alleen dit element, dat een verslechtering is vanuit de optiek van het andere land, zal echter heel erg moeizaam zijn. Wij zullen dan toch een pakketje moeten uitonderhandelen. Dat is denkbaar. Met een aantal landen zijn wij in gesprek. Wij kunnen dit punt meenemen. Een aantal landen zal hier minder op tegen zijn.

Wat Denemarken heeft gedaan, is echter draconisch. Het opzeggen van een verdrag is een ultimatum remedium, zeker ten aanzien van een voor Nederland belangrijk verdragsland als Frankrijk waar het in dit geval om gaat. Dit zou burgers en bedrijven in beide landen sterk raken. Het ontbreken van een belastingverdrag kan immers tot een dubbele belastingheffing leiden, maar ook tot een dubbele ontwijking. Dat is toch wel heel vergaand. Wij zullen het zoeken in goede afspraken met onze verdragspartners.

De heer **Tang** (PvdA): Als je de waarde in het economische verkeer neemt en je het pensioenvermogen feitelijk als belastinggrondslag gebruikt, is de conserverende heffing het hoogst. Dat is nu niet meer mogelijk. Met hoeveel gaat de conserverende aanslag omlaag, met gemiddeld een half of zelfs meer dan een half? Wat zijn de budgettaire gevolgen daarvan? Als dit grote gevolgen heeft – de staatssecretaris doet er wat laconiek over en dat begrijp ik ook wel – waarom is dit dan niet eerder gebeurd? Blijkbaar gaat het immers om een belangrijke budgettaire derving die wij voor de kiezen krijgen.

Staatssecretaris **De Jager**: Een conserverende aanslag waarde economisch verkeer versus conserverende aanslag premieaftrek. Dat is moeilijk in te schatten. In sommige gevallen ligt de waarde economisch verkeer zelfs onder de premieaftrek. Daarom is in dit wetsvoorstel voor de situatie van ingegane uitkeringen de mogelijkheid gecreëerd dat in dat geval de waarde economisch geldt. Anders zou het immers wel heel vervelend uitpakken. Denk maar aan de ook in de Kamer regelmatig bediscussieerde problemen rondom woekerpolissen en dergelijke – het gaat hierbij immers ook om lijfrenten – of aan de recente daling op de beurzen waardoor de waarde ook is gedaald. Het is niet zo eenduidig te zeggen. Ik begrijp de achtergrond van de vraag van de heer Tang. Belangrijker nog is de budgettaire derving. Het is goed om te beseffen dat statisch gezien op dit moment heel weinig budgettaire derving plaatsvindt, ook als je van een halvering uitgaat. Feitelijk gaat het niet om de groep die nu een conserverende aanslag opgelegd krijgt. Over het algemeen betreft dit

immers mensen die geen verboden handeling verrichten en dit ook niet van plan waren te doen. Het gaat om het perverse gedragseffect dat je uitlokt als je dit niet zou repareren. Het gaat dus om een nieuwe groep die eigenlijk niet van plan is om zich duurzaam te vestigen in het buitenland. Men vestigt zich daar slechts even om vervolgens weer terug te komen. In de tussentijd vindt de handeling plaats. De vraag is dan of de heffing die wij nu voorbehouden afschrikwekkend genoeg is. Dat is de belangrijke vraag. Wij menen op basis van signalen uit de praktijk dat deze inderdaad afschrikwekkend is. Natuurlijk zal de wetgever en de verdragsonderhandelaar, de Nederlandse regering, reageren als blijkt dat dit anders ligt, als er situaties zijn waarin het afschrikwekkende effect totaal niet aanwezig is. Wij denken echter dat het totale samenspel van de complexiteit rond het afkopen, de fysieke eisen waaraan moet worden voldaan en de heffing die er nu ligt met de nieuwe conserverende aanslag, voldoende moet zijn om de uitstroom waarvoor wij bang zijn, in te dammen. Natuurlijk zullen wij dat in de gaten houden, en natuurlijk zal ik, als blijkt dat het heel anders ligt, de Kamer informeren en erop reageren als wetgever of als verdragspartner.

De heer **Tang** (PvdA): De staatssecretaris laat het tweede deel van mijn vraag onbeantwoord. Er zijn nu mensen die een groot belastingvoordeel hebben omdat de grondslag gevormd wordt door de premies en niet door het vermogen. Dat roept de vraag op waarom niet eerder op dit probleem is ingespeeld.

Staatssecretaris **De Jager**: De heer Bashir en anderen hebben hier eveneens naar gevraagd. Eigenlijk is het heel eenvoudig. Overigens wordt ook wel gerefereerd aan het Singaporearrest uit 2003. Dit betrof echter een andere situatie, omdat het ging om iemand die daar al woonde. Je zou kunnen zeggen dat de huidige voorliggende casussen ook al wat langer meelopen. Ook de conclusie van de AG ligt er al wat langer. De zaak was echter dat er meerdere mogelijke scenario's waren waaraan reparatie zou moeten voldoen. In tegenstelling tot wat gezegd wordt in de reacties die op dit moment uit de praktijk komen, wisten wij absoluut niet hoe de uitspraak van de Hoge Raad precies zou uitvallen. De uitspraak van de Hoge Raad zou namelijk in vier of vijf varianten kunnen uitvallen. Bij de ene variant zouden wij helemaal niets meer kunnen repareren. Als wij onze wetgeving daarop hadden aangepast, en een jaar of twee jaar geleden hadden gerepareerd, zouden wij dus te veel hebben weggegeven. Dat was een denkbaar scenario. Een ander denkbaar scenario was geweest dat wij gelijk hadden gekregen. Dan hadden wij natuurlijk ook te veel weggegeven. Daarnaast was er het scenario dat zich nu heeft voltrokken. Wij zouden dus te weinig of te veel hebben gedaan. Stel dat wij toch een oplossing hadden gevonden om ook de oprenting mee te nemen, en dus op een andere reparatie waren uitgekomen waarin oprenting wel werd meegenomen, bijvoorbeeld op forfaitaire wijze, zou met deze uitspraak van de Hoge Raad alsnog zijn gebleken dat dit artikel in strijd was met de goede verdragstrouw. Dan hadden wij dus weer te veel willen hebben.

Wij wisten met andere woorden niet hoe de Hoge Raad uitspraak zou doen. Wij hebben dat echter goed in de gaten gehouden. Op een gegeven moment kwam het

De Jager

op de rol te staan. Wij zagen de uitspraak. Op de voorafgaande dag, donderdag, hebben wij al een overleg gehad op het ministerie van Financiën over de vraag wat wij zouden doen in de verschillende scenario's. Ik zat die dag in de ministerraad, met als voordeel dat ik via het ministerie van Financiën op de hoogte ben gehouden van de uitspraak van de Hoge Raad. Ik heb dit toen onmiddellijk in de ministerraad gebracht en een machtiging gevraagd voor indiening van een spoedwetsvoorstel. Dat is dat weekend gemaakt en maandag naar de Raad van State gegaan. Dat was dus eigenlijk het snelste scenario, gelet op het feit dat het allerlei kanten op had kunnen gaan.

De heer **Weekers** (VVD): De staatssecretaris zei dat er weliswaar vanaf 2003 signalen zijn afgegeven, maar dat uiteindelijk moest worden afgewacht wat de Hoge Raad zou zeggen. Niemand weet bij voorbaat wat de Hoge Raad zal uitspreken; dat is helder. Toch waren er enkele scenario's. Waarom heeft de staatssecretaris niet al in een eerder stadium met de Kamer gedeeld wat de risico's waren en hoe daarop zou kunnen worden gereageerd? Daarnaast wil ik graag het volgende weten. Het probleem bestaat met name met betrekking tot die landen waarmee belastingverdragen zijn gesloten met een exclusieve woonstaathetfening. Kan de staatssecretaris aangeven welke landen dat zijn? Ik begrijp dat het lastig is om met al die landen compleet nieuwe verdragen te sluiten; met Duitsland was er na 25 jaar nog geen verdrag. Dit punt zou echter wel opgepakt kunnen worden met een aanvullend protocol. Kan de staatssecretaris een overzicht geven van de landen waarmee onderhandeld gaat worden over een aanvullend protocol?

Staatssecretaris **De Jager** (VVD): Het schuurt een beetje aan tegen de scheiding der machten als wij dan al met de Tweede Kamer hadden overlegd over mogelijke verschillende scenario's en uitkomsten. Het was anders geweest als wij hadden menen te weten wat de uitspraak van de Hoge Raad zou zijn. Als wij hadden vermoed dat wij zouden gaan verliezen, hadden wij kunnen laten zien op welke wijze wij dit hadden kunnen repareren. In het verleden is dat vaker gebeurd. Ik heb dit ook een keer gedaan. We hadden dan, vooruitlopend op een uitspraak van de Hoge Raad, in de fiscale wetgeving iets kunnen repareren. Ook dat moet de wetgever overigens terughoudend doen. Maar ik vind dat het wel heel ver was gegaan als we de verschillende scenario's met de Kamer hadden besproken zonder te weten hoe de uitspraak zou zijn. Het is volgens mij netter dat wij onmiddellijk na de uitspraak hebben gereageerd en de Kamer met zo veel mogelijk spoed daarbij hebben betrokken.

Ik kom straks nog even terug op het verdragsbeleid. Ik denk niet dat ik deze vraag helemaal precies zal kunnen beantwoorden, maar ik kan in een brief nog wel eens duidelijk maken hoe onze verdragen liggen. We hebben er meer dan 80. De woonstaathetfening als zodanig is een uitgangspunt in alle verdragen. Maar er zitten inderdaad gradaties in. Met name in nieuwere verdragen hebben we iets meer mogelijkheden dan in sommige oudere verdragen. Daarop kan ik nog wel eens nader ingaan.

De heer **Bashir** maakte een belangrijke opmerking over de timing en de terugwerkende kracht. Het is belangrijk om de Kamer hiervan deelgenoot te kunnen maken. De

heer **Bashir** vraagt hierom, mede gelet op het aftasten van meerdere scenario's. Hij wil weten of er nog alternatieven zijn. Als de wetgever zo te werk gaat, is er geen mogelijkheid van terugwerkende kracht. Dan kun je namelijk niet volhouden dat het wetsvoorstel voldoende kenbaar is geweest. Dan repareer je met terugwerkende kracht, zonder dat het voldoende kenbaar is geweest.

De heer **Weekers** heeft gesproken over regeren via een persbericht. Wij hebben ervoor gekozen om de regeling te laten terugwerken tot aan het moment van indiening van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer, om een aantal redenen. Het is niet zo dat wij het niet durven om de regeling te laten terugwerken tot aan het moment van publicatie van het persbericht. In het verleden is dit gebeurd. Het is ook toegestaan. In het verleden is in de Kamer een notitie behandeld over de voorwaarden waaronder dit mag plaatsvinden. Maar nu konden wij heel snel reageren door het wetsvoorstel in te dienen. Er zat weinig tijd tussen het persbericht en het wetsvoorstel. De Raad van State vroeg zich af of de inhoud van het persbericht en het uiteindelijke wetsvoorstel voldoende kenbaar waren. De Raad van State vroeg zich met andere woorden af of de medewetgever, in casu de regering, voldoende duidelijk heeft gemaakt wat zij gaat repareren en op welke manier. Verder zat er tussen het persbericht en de indiening van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer zo weinig tijd dat van het gat naar alle waarschijnlijkheid geen gebruik kon worden gemaakt. We hebben er in dit geval dus voor gekozen om de regeling te laten terugwerken tot aan het moment van indiening van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer. Maar we behouden het recht om in andere situaties te kunnen laten terugwerken tot aan het moment van publicatie van een persbericht.

Tegenover de heer **Bashir** merk ik daarom op dat een terugwerking voldoende kenbaar moet zijn. Als wij het wetsvoorstel over het zomerreces zouden tillen om aldus gelegenheid te bieden voor de bespreking van verschillende alternatieven, zouden wij niet voldoen aan de eisen van kenbaarheid. Dan is de wetgever niet netjes bezig, om het even in huiselijke termen te zeggen.

Er is een tweede reden waarom het kabinet heeft geoordeeld dat het beter is om het wetsvoorstel niet over het reces heen te tillen. Beide wetgevers moeten er namelijk alles aan doen wat redelijkerwijze in hun macht ligt om de periode van de terugwerkende kracht zo kort mogelijk te doen zijn. Door het reces zou deze periode twee maanden langer zijn. We hebben alles afgewogen. We konden het doen en bovendien wilden de Raad van State en de Tweede Kamer meewerken. De medewetgever heeft de verantwoordelijkheid om de regeling zo snel mogelijk te laten gelden en de terugwerkende kracht te beperken tot een zo kort mogelijke periode. Het is gewenst dat de medewetgever zich daarvoor sterk inspant.

De heer **Bashir** (SP): Diverse leden van de Tweede Kamer hebben zojuist vraagtekens gezet bij de terugwerkende kracht van de wet. Ze zeiden: dan kun je met het geld weglopen. Dat is ernstig, want dat betekent dat de Kamer de terugwerkende kracht van de wet ter discussie stelt. Dat kan volgens mij consequenties hebben bij de rechter straks. Hoe denkt de staatssecretaris daarover? De staatssecretaris zegt verder dat een wet voldoende kenbaar moet zijn als die terugwerkende kracht heeft. Betekent dit dat wij nu geen amendementen kunnen

De Jager

indienen? Die zijn dan namelijk niet kenbaar op maandag. Dat zou ernstig zijn, want dan wordt de Kamer in feite aan de kant gezet.

Staatssecretaris **De Jager**: Niet zozeer de wet, maar de maatregel moet voldoende kenbaar zijn. Het wetsvoorstel is sowieso voldoende kenbaar, tenzij het dusdanig zou veranderen in het wetgevingsproces dat het niet meer aan de kenbaarheidseis voldoet. Dat is een staatsrechtelijk ingewikkeld debat. De Kamer heeft natuurlijk nog steeds het volledige amendementsrecht. Het is een logische gevolgtrekking dat als door hetgeen per amendement in het wetsvoorstel wordt ingebracht, het voorstel zwaar afwijkt van het oorspronkelijk ingediende voorstel, de terugwerking tot de kenbaarheid van het amendement zou gelden. Dat wil zeggen: tot aanvaarding van het amendement. Over het algemeen is de term "voldoende kenbaar" redelijk ruim geformuleerd. Dan mag er echt nog wel iets worden veranderd of verduidelijkt. De wettekst is helemaal kenbaar. Zo was het via persberichten voldoende kenbaar dat de pc-privéregeling werd afgeschaft. De heer Bashir vraagt verder naar de vraagtekens die de leden plaatsen bij de terugwerkende kracht. Ik heb alleen gehoord dat de leden vraagtekens plaatsen bij de terugwerkende kracht tot datum persbericht, en niet tot datum indiening Tweede Kamer. Een spoedige behandeling voor het zomerreces is belangrijk, ook in verband met het kenbaarheidsvereiste en de inspanning die de wetgever zich zou moeten getroosten om het wetsvoorstel snel af te handelen. Er is, ook volgens de Raad van State, geen probleem op dit punt.

Voorzitter. Onder anderen de heer Van Dijck heeft vragen gesteld over de controle van de Belastingdienst bij dooremigratie. Als bij emigratie een conserverende aanslag is opgelegd, zal de Belastingdienst na enige tijd controleren of het uitstel nog terecht wordt verleend. Als de belastingplichtige niet meer vindbaar is, dan wordt de conserverende aanslag in beginsel ingevorderd bij de aansprakelijke verzekeraar. Die zal zich over het algemeen nog in Nederland bevinden. De Belastingdienst heeft dus wel degelijk een aangrijpingspunt, vaak zelfs in Nederland. De verzekeraar beschikt over het algemeen ook over de woonplaatsgegevens van de gerechtigde tot uitkering.

Bij dooremigratie zijn voldoende mogelijkheden voor handhaving, deels via de uitvoerder van de regeling, dat is de verzekeraar, en deels via een zogenaamd woonplaatsonderzoek. In dit wetsvoorstel zit ook een bepaling over de dooremigratie. Dat blijft in principe ook gewoon gelden.

Ik ben al ingegaan op het verdragsbeleid. De heronderhandeling van belastingverdragen kosten veel tijd.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Ik stel nog een vraag over de dooremigratie. Mijn vraag ging meer over het fiscaal geruisloos – zoals dat zo mooi heet – overdragen van je pensioen naar bijvoorbeeld een Spaans pensioenfonds. Stel, ik ga in Spanje wonen. Na een jaartje vind ik het er toch niet zo leuk en ga ik in Panama wonen. Ik heb een conserverende aanslag uit Nederland meegekregen en wellicht nog een uit Spanje, en ik laat mijn pensioen in Panama in zijn geheel uitkeren. Hoe is het dan geregeld? Moet ik dan met Spanje afrekenen? Moet ik dan met Nederland afrekenen? Moet ik in Panama

afrekenen? Ik doel op de carrousel die kan ontstaan door de betrokkenheid van verschillende landen binnen en buiten de EU. Kan de staatssecretaris daar kort op ingaan?

Staatssecretaris **De Jager**: In principe volgt de conserverende aanslag het subject tijdens de tienjaarsperiode tot het moment waarop het subject een verboden handeling verricht. Het maakt dus niet uit waar iemand heeft gewoond. Als iemand uiteindelijk in Panama komt en daar binnen de termijn van tien jaar een verboden handeling verricht, zal de conserverende aanslag op dat moment alsnog kunnen worden uitgewonnen.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Krijg ik niet ook zo'n conserverende aanslag van Spanje als ik naar Panama vertrek?

Staatssecretaris **De Jager**: Ik meen van niet, omdat de opbouw van de aftrek destijds niet in Spanje heeft plaatsgevonden. Ik kan natuurlijk niet helemaal treden in de Spaanse belastingwetgeving, maar het lijkt mij niet logisch dat je voor het deel dat in Nederland is opgebouwd een conserverende aanslag opgelegd krijgt. Ik kan echter niet ingaan op fiscale stelsels van verschillende landen.

De heer Weekers vroeg welke landen een woonstaathet hebben. Dat zijn eigenlijk bijna alle landen die niet staan op bladzijde 8 van de nota naar aanleiding van het verslag, bijvoorbeeld Spanje en Frankrijk.

Mij is ook gevraagd naar de mogelijkheid om de tienjaarstermijn te verlengen. Het gaat bij de conserverende aanslag vooral om het voorkomen van een verboden handeling en dus niet alleen om de budgettaire derving. Het gaat om het voorkomen van ongewenst gedrag. Naar het oordeel van de regering weegt de toename van de uitvoeringslast in dat geval niet meer op tegen de eventuele budgettaire opbrengst. Na tien jaar moet je er ook een punt achter kunnen zetten.

Ik ben al ingegaan op de gemiddelde vermogensgroei. Het is heel moeilijk om daar iets over te zeggen. In de nota naar aanleiding van het verslag is sprake van een vermogensgroei van 50% respectievelijk 65%. In sommige situaties kan hij zelfs negatief zijn. Dat is ook denkbaar en daarvoor is een in dit wetsvoorstel een voorziening opgenomen.

Ik ben ook al ingegaan op de ramingen, bijvoorbeeld de raming van het aantal mensen waarom het zou kunnen gaan.

Tegen de heer Tang zeg ik dat het OESO-modelverdrag voorziet in een exclusieve woonstaathet voor pensioenen. In landen waarmee een belastingverdrag is afgesloten conform het OESO-model kan daardoor inderdaad een voordeel bestaan voor de neergestreeken pensionado's uit Nederland, maar dan moet het fiscale regime in de nieuwe woonstaat voor wat betreft de buitenlandse pensioenen net zo zonnig zijn als het klimaat.

De **voorzitter**: Ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoorden. Is er behoefte aan een tweede termijn? Die is er. Ik ga ervan uit dat u allen uw inbreng beperkt. Ik geef het woord aan de heer Bashir.

De heer **Bashir** (SP): Voorzitter. Ik zal mijn bijdrage inderdaad beperkt houden. Ik wil de staatssecretaris nog vragen om in te gaan op de termijn van tien jaar van een conserverende aanslag. We hebben op dit moment te maken met een toenemende globalisering. Mede door de vergrijzing zullen er straks veel meer mensen emigreren. Is het met het oog daarop mogelijk om ervoor te zorgen dat de conserverende aanslag zodanig wordt opgelegd dat uiteindelijk wordt overgegaan tot betaling? Is de staatssecretaris bereid om met een voorstel te komen om dat te regelen? Ik heb de motie op stuk nr. 10 van de heer Omtzigt meeondertekend, waarin de staatssecretaris wordt verzocht om over de belastingverdragen te heronderhandelen.

De heer **Omtzigt** (CDA): Voorzitter. Ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoord in eerste termijn. Ook dank ik de staatssecretaris en zijn ambtenaren voor de buitengewoon snelle en uitvoerige beantwoording van de vragen naar aanleiding van de nota en van het nadere verslag. Vooral deze laatste antwoorden over de rechtszekerheid die bij dit wetsvoorstel kan en zal ontstaan, waren buitengewoon verhelderend.

Omdat het een snelwetgevingsproces is, wil ik nu een motie indienen die ik normaal gesproken tijdens het wetgevingsproces zou hebben ingediend. Deze motie is bedoeld als steun in de rug voor de staatssecretaris na het wetgevingsproces.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat de omkeerregeling in het pensioenstelsel zeer belangrijke voordelen biedt voor de economische stabiliteit op lange termijn van de financiën van de Nederlandse Staat;

constaterende dat deze wetgeving noodzakelijk is, maar dat het beter ware geweest als de relevante verdragen aangepast waren;

verzoekt de regering:

1. de komende twee jaar relevante belastingverdragen zodanig te wijzigen en opnieuw af te sluiten, dan wel met een aanvullend protocol te komen, zodat de exithetfing voor pensioenen en lijfrentes onder bronstaathetfing wordt gebracht, en de Kamer halfjaarlijks te rapporteren over de voortgang;
2. te bezien of de nieuwe heffing hoog genoeg is, aangezien de rentecomponent niet meetelt en voor 1 september te rapporteren of aanvullende maatregelen op dit gebied mogelijk, wenselijk en noodzakelijk zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Omtzigt, Tang, Bashir en Weekers. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 10 (31990).

De heer **Omtzigt** (CDA): Mijn tweede motie betreft het Nederlandse pensioenstelsel zelf. Het is niet de eerste keer dat er een aanval van buiten op het Nederlandse pensioenstelsel komt. De overdraagbaarheidsrichtlijn was een andere aanval. Wij hebben in Nederland een heel mooie pensioenpot waar nog steeds, ondanks de kredietcrisis, meer dan 500 mld. in zit. Een aantal landen kijkt daar met grote ogen naar en denkt: dat zouden wij ook wel willen. Wij moeten dan ook buitengewoon attent zijn. De staatssecretaris heeft, door dit wetsvoorstel zo snel in te dienen, laten zien dat hij buitengewoon goed heeft opgelet. Misschien is het goed van tevoren te bekijken wat er eventueel nog meer aan de hand is. Daartoe dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat het Nederlandse pensioenstelsel en met name de omkeerregeling en de verplichtstelling goed moeten worden beschermd;

constaterende dat in de afgelopen jaren door onder andere de voorgestelde overdraagbaarheidsrichtlijn en de arresten van de Hoge Raad van 19 juni 2009 er nationale, Europese en internationale druk komt te staan op het Nederlandse pensioenstelsel;

verzoekt de regering, voor 1 maart 2010 alle Europese en internationale bedreigingen in kaart te brengen en aan te geven hoe het Nederlandse pensioenstelsel hiertegen kan worden beschermd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Omtzigt. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 11 (31990).

Staatssecretaris **De Jager**: Voorzitter. Ik had de vraag van de heer Bashir over de tienjaarstermijn wel beantwoord, maar wellicht was hij net even buiten de zaal. De conserverende aanslag is niet alleen bedoeld om een budgettaire derving te voorkomen, ze heeft meer een prohibitief karakter om te voorkomen dat handelingen plaatsvinden. Het gaat eigenlijk niet zozeer om de budgettaire derving van nu, als wel om de afschrikwekkende werking, om daarmee te voorkomen dat er iets gebeurt wat wij eigenlijk niet willen. Verlenging van de tienjaarstermijn staat niet in verhouding tot doel en strekking van die bepaling. Het zal voor de belastingplichtige veel onzekerheid met zich meebrengen, en niet opwegen tegen de eventuele voordelen ervan. Over het algemeen is de tienjaarstermijn van de conserverende aanslag wel degelijk lang genoeg.

De Jager

Ik kom toe aan de twee moties, te beginnen met de meer algemene over de pensioenen. Voorzitter, ik heb geen stuknummers.

De **voorzitter**: Op de ene motie staat nummer 1, en op de andere nummer 2. Het is een vrij simpel systeem.

Staatssecretaris **De Jager**: Ik heb drie moties met nummer 1 erop.

De **voorzitter**: Dat zijn er twee te veel!

Staatssecretaris **De Jager**: En nu heb ik een motie met nummer 2 erop.

De **voorzitter**: Kijk!

Staatssecretaris **De Jager**: Ik begin met de motie van de heer Omtzigt over het verdragsbeleid. Sinds eind jaren tachtig van de vorige eeuw streeft Nederland ernaar om in de belastingverdragen tot een bronstaatheffing voor afkoopsommen van pensioenen en lijfrenten te komen. Inmiddels is in een aantal Nederlandse belastingverdragen een ongeclausuleerde bronstaatheffing voor die afkoopsommen opgenomen. Dit staat in een overzicht in de nota naar aanleiding van het verslag. Wij kunnen wel fors verder gaan, maar gelet op het feit dat wij over één belastingverdrag al meer dan twintig jaar onderhandelen, is het praktisch onmogelijk om te voldoen aan wat de heer Omtzigt in zijn eerste motie vraagt. Je kunt niet alleen de pensioenen losweken uit de onderhandelingen, want landen zullen als ze iets opgeven daarvoor iets terug willen hebben. Ik kan de heer Omtzigt een toezegging doen, wat voor hem wellicht reden is de motie in te trekken. Ik ben het wel eens met het doel van de motie. Ik zeg hem toe om voortvarend, met een tandje erbij, te blijven werken – gelet op de uitspraken van de Hoge Raad – aan bepalingen zoals die waarover we sinds eind jaren tachtig van de vorige eeuw in belastingverdragen aan het onderhandelen zijn. Ik doel op een bronstaatheffing voor afkoopsommen van pensioenen en lijfrenten. Ik zie de motie als een steun in de rug. Maar uitvoering van wat in het dictum wordt gevraagd, is zoals gezegd praktisch ondoenlijk. Ik hoop dat de heer Omtzigt een creatieve oplossing kan vinden voor dit dilemma. Nogmaals, met het doel ben ik het eens, maar ik kan niets met het dictum.

De heer **Omtzigt** (CDA): Ik snap dat dat niet binnen twee jaar allemaal lukt. Maar kunt u de Kamer jaarlijks op de hoogte houden van de voortgang?

Staatssecretaris **De Jager**: Ja, dat zal ik doen.

De **voorzitter**: Trekt de heer Omtzigt zijn motie in?

De heer **Omtzigt** (CDA): Ik wacht op een toezegging over het tweede gedeelte van het dictum.

Staatssecretaris **De Jager**: Daar staat de datum van 1 september in. Ik hoop niet dat u bedoelt per 1 september 2009, maar 1 september 2010. Ik rapporteer binnen een jaar over het protocol van de verdragsonderhandelingen. Ik zeg toe dat ik daarin opneem of de nieuwe heffing hoog genoeg is aangezien de rente-

component niet meetelt. In die tussentijd kan ik ook nagaan welke geluiden er zijn uit het geruchtcircuit van de fiscale praktijk, over wat die haar klanten adviseert en welke berekeningen er worden opgesteld.

De heer **Omtzigt** (CDA): Dan trek ik mijn motie in.

De **voorzitter**: Aangezien de motie-Omtzigt c.s. (31990, nr. 10) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Staatssecretaris **De Jager**: Voorzitter. De tweede motie van de heer Omtzigt heeft grotendeels betrekking op het terrein van collega Donner. Aangezien hetgeen daarin wordt gevraagd niet in principe dringend is voor dit wetsvoorstel, vraag ik de heer Omtzigt om zijn motie aan te houden zodat ik in overleg kan treden met de heer Donner, waarna bij brief van de heer Donner en mijzelf, dan wel van de heer Donner, de Kamer zal worden aangegeven hoe met deze wens wordt omgegaan.

De heer **Omtzigt** (CDA): Als ik die brief voor het eind van het reces krijg, ook gaarne ondertekend door de staatssecretaris vanwege de fiscale aspecten die aan de omkeerregeling zijn verbonden, houd ik de motie tot nader order aan.

Staatssecretaris **De Jager**: De brief zal mede namens mijzelf gestuurd worden. Wanneer is het einde van het reces van de Tweede Kamer?

De **voorzitter**: 1 september.

Staatssecretaris **De Jager**: Oké. Dan kan ik toezeggen dat die brief er voor 1 september komt.

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Omtzigt stel ik voor, zijn motie (31990, nr. 11) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoorden.

Aangezien er op dit wetsvoorstel (31990) geen amendementen zijn voorgesteld en op dit moment ook geen moties zijn ingediend, stel ik voor, dit wetsvoorstel zonder stemming aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 11.51 uur tot 12.15 uur geschorst.

Voorzitter: Boelhouwer

De **voorzitter**: Op de tafel van de Griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.